

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST.

Abonnementsprijs per jaar.

Vrij aan huis of franco per post... Voor Oost-Indië en het Buiteni. » 2.50

Prijs der advertentiën.

Per regel f 0.10
Bij plaatsing van 300 regels . . 0.09

Mededeelingen of Ingezonden Stukken moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan den Voorzitter, G. E. V. L. VAN ZUYLEN, 7a Heerengracht

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

Het hoofddoel der Vereeniging is: Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk

Inhoud van dit nummer. Mededeelingen. — Imperialisme. — Week-overzicht.

Mededeelingen. Van het Dagelijksch Bestuur:

De jaarverslagen over 1903 en 1904, waarbij ook dat van de N. V. Boecan over het eerste werkjaar, zijn, met onze volledige, op 31 Mei j.l. afgesloten naamlijst van Redactoren, Commissiën, Correspondenten, Donateurs en Leden in druk verschenen.

Imperialisme. I.

Wanneer wij ditmaal een der moeielijkste vraagstukken van koloniaal beleid, op nieuw, tot het onderwerp van een hoofdartikel kiezen, dan vindt u het zijne oorzaken in den grooten invloed, dien het beleid of minder volgen van imperialistische neigingen kan hebben op Nederlands toekomstige koloniale huishouding; het vindt zijne aanleiding in

FEUILLETON.

Stille kracht?

Wij nemen het volgende over uit de Java-Bode van den 17den Juni. Het is blijkbaar geplaatst om eenig licht te werpen op de misverstanden, die in staat zijn den inlander aan het licht te helpen, of die misschien wel eens iets der aardige in vroegere dagen hebben ondervonden.

eene beschouwing, die de Redactie van De Indische Gids (Julinummer blz. 1106), hoofdzakelijk ter bestrijding van aan Dr. E. B. Kielstra gedane verwijten, aan de hand van den hoofdredacteur van 't Handelsblad, ten beste geeft over 't onschuldige, 't aanlokkelijke, 't nuttige, 't plichtmatige zelfs voor Nederland om Imperialisme tegenover de inlandsche Staten van den Oost-Indischen archipel in praktijk te brengen.

Op eene andere plaats heet het: «In ons land wordt uitbreiding van gebied en gezag op zichzelf door niemand gewenscht, (maar die uitbreiding is dikwijls een plicht tegenover de inlandsche bevolking.)»

Eene hoofdzak is echter, dat men het eerst eens worde over de beteekenis van het woord «imperialisme». Dikwijls, en door zeer knappe lui soms, wordt dit woord totaal verkeerd begrepen; het behoort te worden uitgelezen als: «de uitbreiding van de invloed van den Oud-resident E. Y. Jellesma (blz. 1105), waarin deze waarschuwt tegen het te vroeg wegnemen der militaire bezetting uit het tot de residentie Menado behoorende «zelfbesturende» gewest Balaing-Mongondo.

lagen bij elkander in den klapperdop, op hun bedje van bras. Ik legde daarna het bamboedeksel op de kist, herplaatste daarop de voorwerpen op mijne wijze, zoodat elke verandering mij moest opvallen en sloot de goedang, de sleutel in mijn zak. Dit gebeurde 's morgens 9 uur. Ik bleef in de achtergalerij, met het gezicht op de goedang, lezen tot 1 uur, even voor tiffin.

Tot zoover het eigenlijke verhaal, dat nog met een rist opmerkingen en een naschrift verrijkt is, en onder teekend: Oei, Oei.

«moest hervatten», en dan volgt hierop onmiddellijk van de Gidsredactie de volgende zinsnede: «In gevallen als bovengenoemde is men zoo licht geneigd van imperialisme te spreken», waarmee duidelijk bedoeld wordt den heer J. in bescherming te nemen.

Het is dan ook volkomen ten onrechte en 't toont ten duidelijkste, dat men niet beseft — of niet wil beseffen — wat de wensch en het verlangen der anti-imperialisten is, wanneer men hen voor de voeten werpt, dat zij, waar 't onvermijdelijk noodig is om bestraffend of regelend op te treden, aan half werk den voorkeur zouden geven.

Wat is dan hier de thesis en de antithesis? Een eerste kenmerkend verschil tusschen hetgeen de imperialisten willen en de opvatting hunner anti's is duidelijk gekenschetst door de geschiedenis van het gebeurde met alinea 1, hoofdstuk X van het Koloniaal-Program der Vereeniging «Moederland en Koloniën».

«Vreedzame uitbreiding van onze bestuursmacht over geheel of ten dele onafhankelijke streken van den Indischen archipel is geoorloofd, mits de belangen van het reeds beheerd gebied, daardoor worden bevorderd, of althans niet geschaad.»

«Vreedzame uitbreiding van onze bestuursmacht over geheel of ten dele onafhankelijke streken van den Indischen archipel is gewenscht, zoodat in het Staatsbelang als ter ontwikkeling der betrokken landstreek en voor de beschaving en verhoogde welvaart harer bevolking.»

Het wil ons voorkomen, dat Oei, Oei, volkomen ter goeder trouw is, en een aardige jonge dame, die het naadje van de kous gewoon is na te spenen. Dat zij noch haar gastvrouw echter op het idee zijn gekomen van wat de inlanders, wien zij om ophelderingen vroegen, toch gereedelijk moesten geantwoord hebben met het veel zeggende: tikoos! (muizen) komt ons wel een heel klein beetje naif voor.

B. heeft zeker niet gelezen, wat «Orang-Bahoe» als toelichting op 't geval der wandelende eieren in de Java-Bode van 15 Juni heeft geschreven. Wij vinden in diens opmerkingen, welke hieronder volgen, veel waarschijnlijks: «Naar aanleiding van het artikel «Stille kracht» in uw blad van gisteren, heb ik de eer u beleeft te verzoeken o. s. in uw blad op te nemen, al zou het alleen maar zijn om aan te tonen, hoe een heel gewoon sterveling, met gewone, alledaagsche ontwikkeling, met gewoon verstand, die er een gewonen godsdienst op na houdt en die de dingen met gewone oogen aanziet, zeer bescheiden meent te kunnen verklaren, de stille kracht, die anderen aan heel gewone eieren en heel gewone rijst meenen te moeten toekennen, waardoor die eieren zulke buitengewone wandelingen ondernemen.

Ik moet voorop stellen, dat mij de gelegenheid ontbreekt, van het welwillende aanbod gebruik te maken om een en ander ter plaatse te gaan bezichtigen, zoodat ik straks een onderstelling omtrent den plaatselijken toestand zal moeten maken, waarin ik wel zal mistasten, maar die toch aan het verdere van mijn redeneering tamelijk weinig zal toe-afdoen.

ding van onze bestuursmacht over onafhankelijke streken in den Indischen archipel is in het Staatsbelang gewenscht!

Het Bestuur der Vereeniging was echter blijkbaar overtuigd, dat de meerderheid van de leden der Vereeniging er anders over dacht, want bij 't afdrucken van 't program werd in eene noot, ook de oorspronkelijke redactie der program-commissie opgenomen.

Reeds waar het vreedzame uitbreiding onzer directe bestuursmacht geldt, manen dus de anti-imperialisten tot behoedzaamheid aan. Ook voor hen heeft het onwikkelen der betrokken landstreek en het brengen van beschaving en verhoogde welvaart aan het volk, waar zij de motieven voor ernstig gemeend houden, veel aantrekkelijks, maar zij stellen daar tegenover, dat iedere annexatie bestuurskosten en bestuurskrachten vordert, terwijl in den regel in de eerste tientallen van jaren het geannexeerde land, zijn eigene kosten niet bedruipt.

En er valt immers in de landen, die reeds onder ons direct bestuur zijn, nog zoo heel veel te ontwikkelen, terwijl ernstige pogingen om dáár beschaving te brengen, reeds nu, uit gemis aan geld, moeten achterwege blijven. Qui trop embrasse mal étreint!

Het welbegrepen staatsbelang vordert het aller-eerst, dat niemand bemerkingen kunne maken over de besturen. Het kan, gelet op de middelen, waarover wij beschikken, onmogelijk vorderen, dat wij onze eigene taak noodeloos verzwaren.

Er wordt wel eens beweerd, dat wel degelijk landhonger in 't spel is bij een deel van hen, die tot imperialisme drijven, dat het de particuliere ondernemers en het kapitaal zijn, die tot annexatie van nieuw gebied aanzetten. Drijfveeren van dien minder nobelen aard, bij het annexeeren van grondgebied, werden te zeer in Nederland gebrandmerkt, toen ze op 's buurmans rekening konden worden geboekt, om te gelooven, dat ze op onze eigene zouden tehuis behooren.

Is, waar het op vreedzame wijze verkrijgen van uitbreiding van ons direct gezag betreft, het aantoonen van het verschil van opvatting gemakkelijker, geheel anders wordt dit waar van de toepassing van de theses in de krijgvoering sprake is.

Hier toch bestaat in de theorie — in de door beide opvattingen aangenomen grondregels — geen verschil. Punt 2 van Hoofdstuk X «Uitbreiding van gebied van het Koloniaal Program van Moederland en Koloniën, werd in de reeds besproken vergade-

even sprak. De goedang n.l. staat waarschijnlijk niet op hechte grondvesten. Door voorbijrijdende wagens of het loopen der bedienden, wellicht door ondergrondse waterstroomen als anderszins, trilt de bodem. Het kan zelfs heel goed zijn, dat die trilling zonder instrumenten niet waar te nemen is, doch die reeds voldoende is om de bewuste eieren te veroorlooven uit wandelen te gaan, en wel op de volgende wijze:

Door het magnetisme der aarde worden alle lichamen zoo dicht mogelijk aangetrokken, een ieder is dit bekend. Staat op de tafel een kom met rijst en is op die rijst een kop, dan zal, tengevolge van het aardmagnetisme, wanneer ik op de tafel troommel, die kop langzamerhand verdwijnen en zal het bovenvlak van de rijst, bij voldoende aangehouden troommelen, geheel gelijk worden. Ditzelfde nu gebeurt in de goedang; de rijst in den klapperdop zal door dit natuurverschijnsel «glad gestreken» zijn, wanneer de eieren verdwenen zijn.

R. C.

ADVERTENTIËN.
EDUARD PELGER,
 MAGAZIJN VAN
 HEERENHOEDEN.
 Prinsstraat 39,
 1ste huis naast de Brandweerkazerne,
 's-GRAVENHAGE.

BLouses. COST. ROKKEN.
A. LANGEMEIJER,
 den Haag, Hoogstraat.
 Dames- en Kinder-Confecties,
 JAPONSTOFFEN.
 TAILLE COSTUMES,
 gemaakt en naar maat.
 ELEGANTE COUPE.
 BILLIJKE PRIJZEN.
 Eigen Ateliers.
 PEIGNOIRS.

Terstond te Huur
een BOVENHUIS,
 bevattende: zeven Kamers, een Keuken en
 Zolder met 3 Kamertjes, huurprijs f300.—.
 Te bevragen Galleistraat, (hoek Mar-
 conistraat.)

den Haag
 Pension Koninginnegracht 47
 geopend geheele jaar.
 H. W. G. ROOSEBOOM.

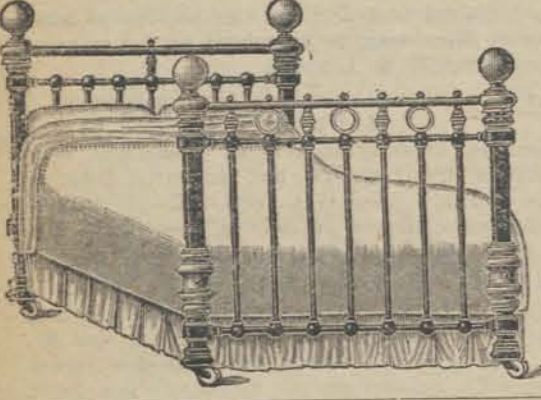
Nice
 Pension Hollandaise
 VILLA NINE.
 Avenue Auber
 geopend NOVEMBER—JUNI.
 H. W. G. Rooseboom—H. E. van Blommestein.

Joh. P. WASSENAAR,
 Schoenmagazijn,
 Prins Hendrikstraat 123.
 bericht de ontvangst eener ruime collectie
 Zomerartikelen bestaande in fijn Hee-
 ren-, Dames- en ook Kinder-Schoen-
 werk, ieder paar gegarandeert. Prijzen billijk.
 Neem proef met mijn Ijzersterke SCHOOLLAARZEN
 Atelier voor Reparatiën en Naatwerk.

OUDE en INDISCHE BRILLANTEN
 worden tegen marktprijs ingekocht door
N. BLOM,
 in Goud, Zilver en Edelgesteenten,
 Amsterdam, N. Heerengracht 9.
 Ook aan huis te ontbieden.

18 à 20 pCt.
 De naaml. vennootschap
 Verbruiksvereniging
INSULINDE,
 2e Schuijstr. no. 1,
 verkoopt à contant
 KRUIDENIERSWAREN en
 COMESTIBLES 18 à 20 pCt.
 beneden de gewone winkelprijzen.
 Vraagt prijscourant.
 De Directeur,
E. C. SENER.

Th. A. A. SIMONIS
34 Groenmarkt.
 DEN HAAG over de Prinsstraat.

Ledikanten, Spring- Kapok- en
 Paardenharenmatrassen, etc.
 In GROOTE KEUZE,
 BILLIJKE PRIJZEN en SOLIDE QUALITEIT.

's-Gravenhaagsche
 Crediet-Vereeniging en
 Depositokas
 Den Haag — Buitenhof 46.
 Waarborgkapitaal en Reserve
 f 400.000.
 Directie:
 Mr. I. B. VAN BERCKEL. — J. L. DIETZ.
 Commissiehandel in Effecten en Coupons.
 Credieten tegen persoonlijk of zakelijk
 onderpand. Verhuurt Safes in den brandvrijen
 kelder. Plaats gelden à deposito, in chèque-
 rekening, in de spaarkas.
 Fourneert tegen zeer voordelige koersen Trai-
 tes op de belangrijke plaatsen in Ned. Indië.
 Verstrekt alle gewenschte inlichtingen.
 Kantoortijd 9—3 uur.

C. HOYNG,
 Den Haag. — Utrecht.
 Geïllustreerde Prijscuranten worden gratis op aanvraag toegezonden

Echt Chineesche Thee,
 speciaal aanbevolen aan Indische familie's.

Het Indisch-Nederlandsch Kantoor,
 Conradkade 60, 's-Gravenhage, bij de Laan v. Meerdervoort.
 Effecten — Prolongatie — Assurantiën (alle branches) — Spar-
 en Depositobank — Koopt Java-Bankbiljetten — Bezorgt passage
 per mailbooten naar Indië, Amerika, Z.-Afrika en O.-Azië. Vol-
 ledige inlichtingen kosteloos.

Lincoln Journey Boots
 gemakkelijkste schoenen voor de reis.
 ALLEEN-VERKOOP.
A. KOGELS & ZONN,
 PRINSESTRAAT 56. TELEFOON 2825.

De Firma **TER MARSCH & Co.**
 Hofleveranciers te **ROTTERDAM**
 levert, onder nevensstaand Fabrieksmerk, uitsluitend
 prima kwaliteit
Vleeschwaren, Soepen, Sausen, Hammen,
ENZ. ENZ.
 Vraagt uitgebreide Prijscurant voor Export of Binnenland

Fröbelinrichting en
 Handwerkschool „DUINOORD“
 367 Obrechtstraat
 Ruime lokalen. Grootte tuin met speelzand
 en afzonderlijke tuintjes voor de kinderen.
 Het schoolgeld bedraagt per kwartaal f 6.—
 voor één, f 10.— voor 2 kinderen uit één
 gezin. Handwerkkles voor meisjes boven
 den leeftijd van 7 jaar, 's avonds van 7½—
 7½ uur. Leergeld f 1.— per maand
 Inschrijving van leerlingen dagelijks van
 10—4 uur.
 Directrice,
Mej F. JANSSENS.

P. J. VASEN
 Waschinrichting,
 Zuider Buitenspaarne 22
 HAARLEM.
 Goedkoop Stuktarief
 gewoon of geheel opgemaakt.

Photographie
 Artistique.
KOENDERS & Cie.
 27 Anna Paulownastraat
 LA HAYE.
 Téléphone 2221.

H. HOLLENKAMP en Co.
 Vijzelstraat, hoek Keizersgracht, Amsterdam.
 Telefoonnummer 1118.
SPECIAAL ADRES voor de Levering van
OOST- EN WEST-INDISCHE UITRUSTINGEN.
 alsmede Civiele en Militaire Uniformen.
 Het Bureau van Oost en West, Laan van Meerdervoort 195, is op
 aanvraag, volgaarne bereid de gewenschte inlichtingen te geven omtrent de
 levering der goederen door bovenstaande Firma.

Pension Insulinde.
 Sinds 1898
 alleen gevestigd Bankplein 2, den Haag.
 Schoonste en Gezondste ligging — Tel. Int. 1486.

ZADEL- EN KOFFERMAKERIJ,
W. POPPIK,
 151 PRINS HENDRIKSTRAAT, DEN HAAG.
 Goedkoop adres voor sterke REIS- en HANDKOFFERS. Vooral wordt de
 aandacht gevestigd op mijn uiterst solide en goedkoop gepanserde HUT- en
 MAILKOFFERS. Reparatieinrichting voor alle soorten reisartikelen en lederwaren.

„Arnhem“ Levensverzekering-Maatschappij
„ARNHEM“.
 Directie: Th. LIEFRINCK, P. A. BOONE.
 Generaal-Inspecteur: C. A. VAN DER HUUCHT, te 's-Gravenhage.
 Inspecteurs: H. N. STAKMAN te 's-Gravenhage; G. O. A. VUNDERINK te Groningen;
 H. VEDER te Arnhem; J. P. PUNT te Breda.
 Bijkantoor te Batavia, Directeur J. WILDEMAN.

Lambert Waterreus,
 Sumatrastraat 279, b/d Bankastraat, Den Haag.
 TELEPHOON 1447.
 Versche Bangkoewan - Versche Koenjit
 Gandaria en Salak Assien
 After Dinner tea en Nangoeng assem thee
 Manissans - Atjars - Djerroet Nipies.

Stoomvaart-Maatschappij
„ROTTERDAMSCH LLOYD“
 Maildienst tusschen Rotterdam en Nederlandsch-Indië
 in verbinding met de diensten der
Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

	van Rotterdam.	van Marseille.	te Port-Saïd.	te Padang.	te Batavia.
Merapl.	5 Aug. 1905	17 Aug. 1905	22 Aug. 1905	10 Sept. 1905	12 Sept. 1905
Willis †	19 „ 1905	31 „ 1905	5 Sept. 1905	24 „ 1905	26 „ 1905
Ardjoeno	2 Sept. 1905	14 Sept. 1905	19 „ 1905	8 Oct. 1905	10 Oct. 1905
Goentoe †	16 „ 1905	28 „ 1905	3 Oct. 1905	23 „ 1905	25 „ 1905
Oengaran	30 „ 1905	12 Oct. 1905	17 „ 1905	6 Nov. 1905	8 Nov. 1905
Ophir †	14 Oct. 1905	26 „ 1905	1 Nov. 1905	20 „ 1905	22 „ 1905
Gedé	28 „ 1905	9 Nov. 1905	14 „ 1905	4 Dec. 1905	6 Dec. 1905
Sindero †	11 Nov. 1905	23 „ 1905	28 „ 1905	18 „ 1905	20 „ 1905

† 1e klasse midscheeps. 2e klasse in de campagne.
 De Hoofd-Agenten: Ruys & Co., Rotterdam.
 De Agenten: Eijkensluyters & Tromp, Anna Paulownastraat 11, 's-Hage

Instituut „De Oorsprong“, te Baarn.
 Opleiding voor den Handel voor 4e kl. H. B. - S. en 3e kl.
Gymnasium en daarmede gelijkstaande examens.
 Prospectus, examenresultaten en verdere inlichtingen worden
 gaarne toegezonden den door Directeur **W. MARIS.**

AUG. SAVELKOUL,
 Voorheen J. VAXOLAIRE & Co.
 AMSTERDAM. BATAVIA.
SINGEL 429, 31, 33, 35, hoek HEILIGEWEG,
 AMSTERDAM.
 Het eenige adres in geheel Nederland.
 Met **FILIAAL** te BATAVIA „Rijswijk“.
Speciale Inrichting voor
INDISCHE UITRUSTINGEN.
 UNIFORMEN voor HH. Ambtenaren, Officieren van het O.-I. Leger en Marine.
 Door veeljarige eigen ondervinding, tijdens mijn verblijf te Batavia,
 ben ik in staat alle Kleeding volgens de eischen, voor Indië gesteld,
 te leveren. Te Amsterdam worden dezelfde gegarandeerde kwaliteiten
 Linnen, Drill en Khaki Costumes; alsook speciaal voor de Tropen
 geschikte Fantaisie- en Ceremonie-Costumes geleverd, als te Batavia.
 Daar hier in Nederland uitrustingen geleverd worden, die in
 Indië gekomen, totaal onbruikbaar blijken te zijn, (alleen uit
 gebrek aan ervaring op dit gebied), is eene garantie, zoowel te
 Amsterdam als te Batavia door mij verstrekt, van zeer groot
 belang. Door het bestaan van mijn zaak hier te lande, zijnde
 dezelfde als die te Batavia, is het bezwaar van hier in Europa
 zijn Uitrustingen te koop opgeheven.
Geïllustreerde Prijscurant franco op aanvraag.

Pension Büchner.
 Laan van Meerdervoort 198.
 hoek PERPONCHERSTRAAT
 Den Haag.
 Logies te verkrijgen
 per maand, per week en per dag.
 Volledige Badinrichting in huis.

Indisch Restaurant.
 VEREENIGING OOST EN WEST
 L. v. Meerdervoort 195.
 Telefoon 2655.

Indische Kokkie,
 Plat du jour f 0.80, na 4 uur f 1.—
DINERS van f 1.50.
 Uitzending van Dinners en allerlei Schotels.

INTEEKEN BILJET.
 De ondergeteekende
 wonende te
 lonauteur-trice
 lid
 „Oost en West“ tegen een jaarlijksche
 contributie van f
 den
 Straat of gracht.
 190
 Handteekening.

